

Na podlagi prvega,četrtega in petega (v zvezi četrtim odstavkom) odstavka 49. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/99 in 31/01) in na podlagi 9.člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št.7/99) ter na podlagi 18. člena Statuta Občine Cerknica (Ur. l. RS, št. 3/00) , je Občinski svet Občine Cerknica na 18. redni seji, dne 23.7.2002 sprejel

ODLOK o Notranjskem regijskem parku

I. TEMELJNE DOLOČBE

1.člen

Notranjski regijski park se ustanovi z namenom, da se ohranijo, varujejo in raziskujejo naravne in kulturne vrednote, izjemne geomorfološke, geološke in hidrološke znamenitosti, zavaruje avtohtono rastlinstvo, živalstvo in naravni ekosistemi ter značilnosti neživega sveta, paleontološka in arheološka najdišča, etnološke in arhitekturne značilnosti ter kulturna krajina.

Na področju Notranjskega regijskega parka se zagotovi z naravnimi danostmi in vrednotami usklajen nadaljnji razvoj gospodarstva, turizma, kmetijstva, gozdarstva, rekreacije ter izobraževanja materialni in drugi pogoji za razvoj in življenje prebivalcev na območju občine Cerknica.

Cilji iz prejšnjega odstavka se uresničujejo z razvijanjem naravovarstvenih, gospodarskih in družbenih dejavnosti v skladu s sprejetimi planskimi akti, predpisi in varstvenimi ukrepi, s tem odlokom ter drugimi predpisi.

Regijski park je obsežno območje regijsko značilnih ekosistemov in krajine z večjimi deli prvobitne narave in območji naravnih vrednot, ki se prepletajo z deli narave, kjer je človekov vpliv večji, vendarle pa z naravo uravnotežen.

Regijski park je tudi območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost.

2. člen (namen odloka)

Ta odlok določa načine ohranjanja biotske raznovrstnosti in ohranjanja kulturne dediščine. V tem odloku so opredeljeni ukrepi varstva naravnih vrednot z namenom ohranjanja narave ter varovanja kulturne dediščine na področju občine Cerknica.

3. člen **(ukrepi ohranjanja biotske raznovrstnosti)**

Biotska raznovrstnost se v naravi ohranja z ohranjanjem naravnega ravnovesja.

Ukrepi ohranjanja biotske raznovrstnosti se vključujejo v urejanje prostora ter rabo in izkoriščanje naravnih dobrin na območju občine Cerknica.

Ukrepi ohranjanja biotske raznovrstnosti so ukrepi, s katerimi se ureja varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, vključno z njihovim genskim materialom ter zagotavlja ohranjanje naravnega ravnovesja.

4. člen **(ukrepi ohranjanja kulturne dediščine)**

Ukrepi ohranjanja kulturne dediščine so:

- vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti;
- zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine, ne glede na njeno namembnost;
- zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja in raziskovanja;
- preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine;
- skrb za uveljavljanje in razvoj sistema varstva dediščine.

5. člen **(pojem biotska raznovrstnost)**

Biotska raznovrstnost je raznovrstnost živih organizmov.

Le-ta vključuje raznovrstnost znotraj vrst in med različnimi vrstami, gensko raznovrstnost ter raznovrstnost ekosistemov.

6. člen **(pojem kulturne dediščine)**

Kulturna dediščina (v nadaljnjem besedilu: dediščina) so območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oziroma ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu.

Dediščina so predvsem arheološka najdišča in predmeti, naselbinska območja, zlasti stara mestna in vaška jedra, oblikovana narava, kulturna krajina, stavbe, njihovi deli ali skupine stavb, umetnostne, zgodovinske ali tehnične pričevalnosti.

7. člen **(naravne vrednote in kulturni spomeniki na območju občine Cerknica)**

Naravne vrednote in kulturni spomeniki obsegajo vso naravno in kulturno dediščino na območju občine Cerknica.

Naravne vrednote so zlasti geološki pojavi, minerali in fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemski kraški pojavi, podzemске jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, izviri, slapovi, brzice, jezera, požiralniki, estavele in bruhalniki, barja, potoki in reke z obrežji, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava.

Kulturni spomeniki so zlasti arheološki, zgodovinski, umetnostnozgodovinski oziroma umetnostni in arhitekturni spomeniki, naselbinski, etnološki in tehniški spomeniki ter spomeniki oblikovane narave in kulturna krajina.

8. člen **(varstvene skupine kulturnih spomenikov)**

Lastnosti kulturnih spomenikov so naslednje:

- Arheološki spomeniki so zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo pomembne sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih in njegove povezanosti z naravnim okoljem ter posebno pomembni predmeti iz teh plasti oziroma obdobj.
- Zgodovinski spomeniki so območja, stavbe, predmeti ali zbirke predmetov, ki značilno ponazarjajo in izpričujejo politično zgodovino, zgodovino vojn in vojaštva, socialno zgodovino, razvoj prometa, prometnih in trgovskih poti ter povezav, razvoj sodstva, prosvete in kulture, verstev, znanosti in tehnike ter gospodarsko zgodovino na naših tleh.
- Umetnostnozgodovinski oziroma umetnostni in arhitekturni spomeniki so posamezne stavbe in skupine stavb, prostorski in javni spomeniki, umetnostno pomembne sestavine stavbarstva, arhitekturni in umetniško pomembni detajli, slikarski, kiparski, grafični in drugi umetniški ter oblikovani predmeti in izdelki umetne obrti, ki se štejejo za posebne dosežke umetnosti, oblikovanja in arhitekture na naših tleh.
- Naselbinski spomeniki so mestna ali vaška naselja ter deli naselij, ki so najznačilnejši in posebej pomembni dosežki v oblikovanju in urejanju prostora.
- Tehniški spomeniki so območja, stavbe in skupine stavb, orodja, naprave in stroji ter drugi predmeti, ki pričajo o razvoju proizvodjalnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji.
- Spomeniki oblikovane narave so območja ali objekti vrtnega in parkovnega oblikovanja, navadno povezani z drugimi kulturnimi spomeniki ter z estetsko in kulturno namembnostjo.
- Kulturna krajina je spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru.

9. člen
(subjekti ohranjanja in varstva)

Fizične in pravne osebe morajo ravnati tako, da prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti, varujejo naravne vrednote, in ohranjajo kulturno dediščino.

Lokalna skupnost ter druge osebe javnega prava na območju občine Cerknica so pri izvajanju nalog iz svojih pristojnosti dolžne upoštevati načela, cilje in ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine.

10. člen
(izključitev veljavnosti ekološke in socialne funkcije lastnine)

Določbe tega odloka glede dolžnosti ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot se ne uporabljajo pri ukrepih za:

- odvrnitev neposredne nevarnosti za življenje ali zdravje ljudi ali premoženja,
- reševanje ljudi in premoženja ter izvajanju drugih ukrepov zaščite in reševanja
- izvajanje nujnih ukrepov obrambe države.

Določba prejšnjega odstavka velja le za čas trajanja neposredne nevarnosti za življenje ali zdravje ljudi ali premoženje.

Nujni ukrepi iz prve in druge alineje tega člena so tisti ukrepi, ki so neobhodno potrebni za učinkovito zaščito, reševanje in pomoč, ter za zavarovanje ljudi in premoženja ob naravnih in drugih nesrečah.

Nujni ukrepi obrambe države iz tretje alineje prvega odstavka tega člena so tisti, katerih opustitev bi lahko bistveno zmanjšala bojno pripravljeno Slovenske vojske oziroma ogrozila izvajanje ukrepov za pripravljenost ali mobilizacijo.

Izbere se tisti ukrep iz prvega odstavka tega člena, ki ob doseganju enakih učinkov najmanj poškoduje naravo.

II. OBMOČJE PARKA

11. člen
(varstvena območja)

Park obsega celotno območje občine Cerknica, razen zazidanih in nezazidanih stavbnih zemljišč področij širitev naselij ter področij sedanjih in bodočih industrijskih con. Iz parka so izvzete tudi vse ceste in poti skupaj s cestnim telesom, območja opredeljena za mirujoči promet, peskokopi, železnice, ter vojaško vadišče in strelišče Bloška polica.

Meje območja parka in meje varstvenih območij se lahko spremenijo z Odlokom o prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica in spremembo tega odloka.

V parku so naslednja varstvena območja:

1. območje travišč in mokrišč, ki obsega področje Cerkniškega jezera;
2. območje strnjenih gozdov, ki zajema dva strnjena kompleksa gozdov: osrednji del Javornikov in Menišijo;
3. naravni rezervati:
 - Zadnji kraj
 - Dujice
 - Osredki
 - Levišča
 - Vranja jama
4. naravni spomeniki:
 - naravni spomenik Rakov Škocjan
 - naravni spomenik Iške in Zale
 - naravni spomenik Križna jama
 - naravni spomenik Zelške jame

12. člen **(kartografski del)**

Območje parka, meje parka, varstvena območja ter ožja zavarovana območja se označijo na preglednih katastrskih načrtih v merilu 1:5000, oziroma v drugem ustreznem merilu, ki omogoča določitev meje na parcelo natančno.

Kartografski del se izdela tudi v digitalni obliki.

Kartografski del je sestavni del tega odloka.

Izvirniki se hranijo na Občini Cerknica.

III. RAZVOJNE USMERITVE

13. člen **(trajnostni razvoj)**

Na območju parka se ob ohranjanju narave spodbuja trajnostni razvoj, ki se uresničuje zlasti:

- z uporabo okolju prijaznih tehnologij in metod pri gospodarjenju z naravnimi viri, tako da se ohranja ekosistemska vrednost in njihova obnovljivost ter, da se ohranja življenjske prostore rastlinskih in živalskih vrst in naravne vrednote;
- s kmetovanjem, ki je usklajeno z naravnimi in kulturnimi vrednotami in omogoča izboljšanje kmetijske infrastrukture in ohranitev naselij;
- s sonaravnim gospodarjenjem z vodo, gozdom, divjadjo in ribami na način, ki omogoča ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- z okolju prijaznim turizmom in rekreacijo, ki omogoča doživljanje in spoznavanje narave ter povzroča čim manj hrupa, pri čemer se obiskovalce usmerja na ekološko manj občutljiva območja;
- z urejanjem prostora tako, da se ohranja krajinska raznovrstnost;
- z ohranjanjem poseljenosti tako, da se omogočajo dopolnilne dejavnosti in nova delovna mesta.

Razvojne usmeritve iz tega člena se po posameznih področjih in posameznih dejavnostih določajo v razvojnih dokumentih Občine Cerknica in v načrtu upravljanja.

IV. VARSTVENI REŽIMI

14. člen (varstveni režim na območju parka)

Na območju parka je prepovedano izvajati posege, opravljati dejavnosti ali ravnati na način, ki bi lahko škodljivo vplival na naravne vrednote, biotsko ali krajinsko raznovrstnost v parku in ogrožal regijsko značilne ekosisteme, zlasti pa:

1. prepovedano je iztrebiti avtohtone in endemične rastlinske ali živalske vrste;
2. prepovedano je zniževati število rastlin ali živali posameznih populacij ter slabšati njihove življenjske razmere do take mere, da je vrsta ogrožena;
3. habitate populacij rastlinskih ali živalskih vrst je prepovedano namerno, brez opravičljivega razloga uničiti ali poškodovati;
4. odvzeti vodo v taki količini, da ne bi bil zagotovljen ekološko sprejemljiv pretok vodotokov v parku. Ekološko sprejemljiv pretok vodotokov določi upravljavec parka
5. odpirati nove rudnike ali širiti obstoječe, če bi to presevalo obseg, ki zadovoljuje potrebe lokalnega prebivalstva v parku;
6. graditi nova letališča;
7. graditi jedrske elektrarne, termoelektrarne in akumulacijske hidroelektrarne ali akumulacije zanje in odlagališča jedrskih odpadkov
8. graditi odlagališča odpadkov, razen za potrebe lokalnega prebivalstva v parku;
9. uporabljati plovila na motorni pogon na vseh stalnih ali občasnih vodnih površinah, razen za intervencijske namene ter v času visokih voda za potrebe domačinov in oskrbe krajev;
10. izvajati strelske in druge športe, ki povzročajo eksplozije ali uporabljajo imitacije strelnega orožja, razen na območju strelišča; ta prepoved se ne nanaša na lov in preizkus lovskega orožja
11. graditi nove turistične nastanitvene objekte v ureditvenih območjih naselij s kapaciteto nad 100 ležišč;
12. graditi nova sekundarna bivališča izven območij za sekundarna bivališča, opredeljenih v občinskih prostorskih aktih;
13. postavljati nova mrhovišča in krmišča za medvede v zračni razdalji manj od 2 km od naselij;
14. opravljati obrambne dejavnosti izven obstoječih vadišč, strelišč, razen v soglasju z upravo parka.
15. širiti obstoječa območja civilnih ali vojaških vadišč, strelišč in poligonov ali urejati nova vadišča, strelišča in poligone;
16. vožnja z vojaškimi in drugimi vozili izven prometnic z utrjenim voziščem, razen lastnikom zemljišč za potrebe kmetijske in gozdarske dejavnosti.
17. vožnja z vojaškimi vozili z gosonicami;
18. graditi gozdne prometnice, če graditev ne pomeni bistvenega izboljšanja možnosti

- gospodarjenja z gozdovi;
19. namerno sproščati gensko spremenjene organizme v okolje
 20. odvzeti genski material in ga patentirati
 21. naseljevati rastline ali živali tujerodne vrste v naravo. Ministrstvo lahko izjemoma dovoli naselitev rastlin ali živali tujerodne vrste, če se v postopku presoje tveganja za naravo ugotovi, da poseg v naravo na bo ogrozil naravnega ravnovesja ali sestavin biotske raznovrstnosti. Prepoved ne velja za kmetijske kulture.
 22. na varstvenih območjih je dovoljeno uporabljati le tiste pesticide, ki jih dopuščajo predpisi o biološki pridelavi hrane.
 23. odmetavati ali odlagati odpadke, odpadni ter gradbeni material izven zato določenih mest.

15. člen **(varstvo mednarodno varovanih vrst)**

Ugodno stanje rastlinskih ali živalskih vrst, ki so varovane na podlagi ratificiranih mednarodnih pogodb, se zagotavlja z varstvom njihovih habitatov in z varstvenim režimom.

Stanje vrste je ugodno, če sta razširjenost vrste in številčnost populacij v okviru naravnih nihanj in ne kažeta dolgoročnega trenda zmanjševanja ter so habitatni populacij vrste dovolj veliki, da zagotavljajo dolgoročno ohranitev populacij.

Vlada lahko predpiše smernice za ohranitev ugodnega stanja habitatov, ki se obvezno upoštevajo pri urejanju prostora in rabi naravnih dobrin.

Upravljaec parka lahko opredeli območja, kjer je ogroženo ugodno stanje vrste ali njeno nemoteno ohranjanje ter časovno omeji naslednje dejavnosti:

- ograjevanje zemljišča za gojitev prosto živečih živali;
- poseganje v prostor;
- rekreacijo in turistični obisk;
- promet.

16. člen **(območje vojaških vadišč in strelišč)**

Zaradi omejevanja vplivov na okolje je v območju vojaških vadišč in strelišč v parku prepovedano tudi:

- povzročati eksplozije, vibracije in nepovratne poškodbe tal;
- ograjevati zemljišča tako, da bi to preprečilo ali otežilo migracije prosto živečih živali.

17. člen **(ribolov, lov, kmetijstvo, gozdarstvo)**

Na področju regijskega parka je dovoljeno loviti živali lovnih in ribolovnih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo lov in ribolov ter opravljati kmetijsko in gozdarsko dejavnost v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo in gozdarstvo ter odvzeti iz narave rastline ali živali za namene, dovoljene z zakonom.

V. UKREPI VARSTVA NARAVNIH VREDNOT

18. člen (ukrepi varstva naravnih vrednot)

Zaradi varstva naravnih vrednot ali zaradi ohranitve naravnih procesov ter določitve načina izvajanja varstva naravnih vrednot izvajata država in lokalna skupnost ukrepe varstva naravnih vrednot.

Ukrepi varstva naravnih vrednot so: zavarovanje, pogodbeno varstvo, začasno zavarovanje in obnovitev.

19. člen (zavarovanje)

Naravne vrednote se zavarujejo z aktom o zavarovanju naravne vrednote, ki ga sprejme občinski svet (v nadaljnjem besedilu: akt o zavarovanju).

Akt o zavarovanju določa zlasti:

1. naravno vrednoto z njenim obsegom in sestavinami;
2. namen zavarovanja;
3. pravila ravnanja oziroma varstveni režim in razvojne usmeritve;
4. določitev načina opravljanja nalog, potrebnih za zagotovitev namena zavarovanja.

Pravila ravnanja, varstveni režimi in razvojne usmeritve iz 3. točke prejšnjega odstavka se določijo ob upoštevanju uveljavljenih mednarodnih standardov varstva narave.

20. člen (pogodba o varstvu)

Če se varstvo naravne vrednote lahko zagotovi s sklenitvijo pogodbe, se sklene pogodba o varstvu naravne vrednote z lastnikom naravne vrednote ali nepremičnine na zavarovanem območju.

V pogodbi iz prejšnjega odstavka se določijo zlasti:

- naravna vrednota, ki je predmet pogodbenega varstva,
- opustitve ali aktivnosti lastnika, s katerimi se doseže namen varstva naravne vrednote
- višina sredstev za opustitve ali aktivnosti lastnika iz prejšnje alinee.

Pogodbo iz prvega odstavka tega člena sprejme župan.

21. člen (začasno zavarovanje)

Akt o začasnem zavarovanju se sprejme zlasti takrat, ko obstaja nevarnost, da bo del narave, ki ima lastnosti naravne vrednote, poškodovan ali uničen.

Akt o začasni razglasitvi obsega: pogoje in ukrepe zavarovanja ter obdobje, v katerem velja

začasno zavarovanje, ki ne sme biti daljše od dveh let.
Akt o začasnem zavarovanju sprejme občinski svet.

22. člen **(omejitev dejavnosti ali rabe)**

Z aktom o zavarovanju in z aktom o začasnem zavarovanju se lahko omeji dejavnost ali raba v zvezi z naravno vrednoto ali nepremičnino na zavarovanem območju.
Dejavnost ali raba iz prejšnjega odstavka se lahko omeji le v taki meri, kot je to nujno potrebno zaradi ohranitve naravne vrednote, izvajanja njenega varstva ali obnovitve naravne vrednote.
Če je zaradi omejitev iz prvega odstavka tega člena lastnik naravne vrednote ali nepremičnine na zavarovanem območju oškodovan, je upravičen do pravične odškodnine.

23. člen **(obnovitev naravnih vrednot)**

Poškodovane ali uničene naravne vrednote se lahko obnovijo.

Pristojni organ lokalne skupnosti sprejme odločitev iz prejšnjega odstavka za obnovitev naravne vrednote lokalnega pomena.

VI. VARSTVENI REŽIMI NA VARSTVENIH OBMOČJIH

24. člen **(varstveno območje travišč in mokrišč)**

V varstvenem območju travišč in mokrišč je prepovedano tudi:

1. spreminjati vodni režim, razen v okviru rednega vzdrževanja vodotokov;
2. spreminjati hidrološke značilnosti vodotokov, presihajočega jezera ter zasipati požiralnike. Prepoved ne velja za posege naravovarstvenega upravljanja, ki so v skladu s cilji varovanja ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.
3. spreminjati morfologijo naravnih strug vodotokov in gospodarsko izkoriščati to vodo;
4. spreminjati kemične lastnosti vodotokov, vodnih teles in tal, kamor ne šteje gnojenje. Upravljavec parka lahko omeji gnojenje na nekaterih območjih.
5. zasajati monokulture dreves, razen sadnih dreves;
6. graditi odlagališča odpadkov;
7. parkirati izven za to določenih mest, razen za lastnike zemljišč na svojih zemljiščih in za potrebe kmetijstva ter za potrebe okoljevarstvene in čuvajske službe
8. zažigati trstičje, travišča in pašniške površine
9. loviti vse vrste ptic razen, če za kormorana (*Phalacrocorax carbo sinensis*) in **(raco)** mlakarico (*Anas platyrhynchos*) predpisi ne določajo drugače;
10. na območju Cerkniškega jezera uporabljati modele ladjic na motorni ali električni pogon, modele letal z motorji na notranje izgorevanje (v času gnezditve, reprodukcije in selitve ptic;)
11. iztrebiti rastlinsko ali živalsko vrsto;
12. zniževati število rastlin ali živali posameznih populacij ter slabšati njihove življenjske

- razmere do take mere, da je vrsta ogrožena;
13. habitate populacij rastlinskih ali živalskih vrst je prepovedano namerno, brez opravičljivega razloga uničiti ali poškodovati;
 14. odvzemati vodo v taki količini, da ne bi bil zagotovljen ekološko sprejemljiv pretok vodotokov v parku;
 15. odpirati nove rudnike.
 16. vsem zračnim plovilom nizko preletati nad Cerkniškim jezerom pod višino 100 m.

25. člen **(varstveno območje strnjениh gozdov)**

V varstvenem območju strnjениh gozdov je poleg prepovedi iz 14. člena tega odloka prepovedano še:

1. graditi nove objekte razen, če je to predvideno v načrtu upravljanja; prepoved ne velja za objekte za potrebe mobilnih telefonskih omrežij, ter drugih telekomunikacijskih omrežij.
2. graditi nove smučarske proge, če bi bila ureditev poseg v prostor;
3. graditi odlagališča odpadkov;
4. odpirati nove rudnike;
5. zasajevati plantaže neavtohtonega gozdnega drevja večje od 10 hektarov
6. Namenoma zasajevati obstoječa kmetijska zemljišča znotraj strnjениh gozdov.

VII. VARSTVENI REŽIMI NA OŽJIH ZAVAROVANIH PODROČJIH

26. člen **(strogi naravni rezervati)**

Strogi naravni rezervat je območje naravno ohranjenih geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, kjer potekajo naravni procesi brez človekovega vpliva.

Na zavarovanem območju je prepovedano izvajati posege ali opravljati dejavnosti, ki ogrožajo ohranitev zavarovanega območja, namerno uničevati rastline in živali in zadrževanje oseb, razen oseb, ki izvajajo nadzor.

Prepovedana je naselitev rastlin ali živali tujerodnih vrst.

Naseljevanje rastlin ali živali tujerodnih vrst je dovoljeno s soglasjem pristojnega ministrstva .

Z aktom o zavarovanju se določijo podrobnejša pravila ravnanja na območju strogega naravnega rezervata.

27. člen **(prepovedi v strogem naravnem rezervatu)**

V strogih naravnih rezervatih je poleg prepovedi iz 14., 24. in 29. člena tega odloka prepovedano tudi:

1. namerno uničevati rastline ali ubijati prosto živeče živali ali njihove razvojne oblike;
2. prepovedana je vsakršna uporaba odprtega ognja;
3. prelet letal, razen v primeru nujnih intervencij ali uporabljati modele letal z motorji z

- notranjim izgorevanjem;
4. spreminjati kemično sestavo tal.
 5. zadrževanje oseb, razen oseb, ki opravljajo nadzor. Dostop je dovoljen lastnikom zemljišč ali njihovim zakupnikom.
 6. voziti z motornimi vozili ali plovili, razen za lastnike zemljišč za potrebe kmetijske dejavnosti in izlov rib.

Strogi naravni rezervat se na območju parka določi z aktom o zavarovanju in soglasju lastnikov zemljišč.

Akt o zavarovanju sprejme občinski svet.

28. člen **(naravni rezervat)**

Naravni rezervat je območje geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, ki se z uravnoveženim delovanjem človeka v naravi tudi vzdržuje.

Na zavarovanem območju je prepovedano opravljati dejavnosti s sredstvi in na način, ki bi lahko povzročil bistvene spremembe biotske raznovrstnosti, strukture in funkcije ekosistemov in opravljati dejavnosti v času, ko je lahko ogrožen obstoj rastlin ali živali.

29. člen **(prepovedi v naravnem rezervatu)**

V naravnih rezervatih Zadnji kraj, Dujice, Osredki, Levišča in Vranja jama je poleg prepovedi iz 14. člena tega odloka prepovedano tudi:

1. gospodarsko izkoriščati neobnovljive naravne vire;
2. spreminjati vodni režim;
3. povzročati hrup, eksplozije in vibracije;
4. voziti z motornimi vozili izven prometnic;
5. vzletati, leteti ali pristajati z zrakoplovi, razen za intervencijske namene;
6. spreminjati kemične značilnosti tal;
7. spreminjati vegetacijo, razen izvajanja ukrepov za ohranitev zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst;
8. raziskovati z destruktivnimi metodami in odnašati raziskovalni material iz narave, razen z dovoljenjem ministrstva;
9. kuriti ali kako drugače uporabljati odprti ogenj;
10. urejati odlagališča odpadkov;
11. vznemirjati, ubijati ali jemati žive prostoživeče živali ali njihove razvojne oblike iz narave, razen lova in ribolova v skladu s predpisi, ki urejajo lov in ribolov, in izvajanja ukrepov za ohranitev naravnega ravnovesja.

Ne glede na prepovedi prejšnjega odstavka ter 24. člena tega odloka je dovoljeno:

1. takrat, ko jezero presahne, izloviti ribe
2. opravljati ekstenzivno kmetijsko dejavnost, voziti z motornimi vozili za potrebe kmetijstva, vozili z motornimi vozili na obstoječih prometnih poteh, rekonstruirati obstoječo

infrastrukturo in urediti novo, če ta poteka po trasi obstoječe.

Ne glede na prepovedi prejšnjih odstavkov je na območju naravnih rezervatov dovoljen lov in ribolov.

30.člen **(naravni spomenik)**

Naravni spomenik je območje, ki vsebuje eno ali več naravnih vrednot, ki imajo izjemno obliko, velikost, vsebino ali lego ali so redki primer naravne vrednote.

Na zavarovanem območju je prepovedano izvajati posege v naravo na način, ki lahko poslabša stanje, spremeni, poškoduje ali uniči naravno vrednoto in spreminjati razmere ali stanje tako, da se spremeni, poškoduje ali uniči naravna vrednota ali pa zmanjša njen estetski pomen.

31. člen **(prepovedi na območju naravnih spomenikov)**

V naravnih spomenikih Rakov Škocjan in Iška ter Zala je poleg prepovedi iz 14. člena tega odloka prepovedano tudi:

1. gospodarsko izkoriščati neobnovljive naravne vire;
2. spreminjati vodni režim;
3. graditi nove ceste izven tras obstoječih;
4. graditi nove objekte, razen za potrebe upravljanja parka in obiskovalce na podlagi načrta upravljanja in turistične ponudbe;
5. spreminjati namembnost obstoječih objektov, razen v informacijske objekte za potrebe parka in v rabe, ki so dopustne na podlagi načrta upravljanja;
6. urejati odlagališča odpadkov;
7. parkirati izven za to določenih mest, razen za lastnike in upravljavce zemljišč ter za potrebe kmetijstva.
8. graditi nove male hidroelektrarne

V naravnem spomeniku Križna jama in Zelških jam je poleg prepovedi iz 14.člena tega odloka prepovedano tudi:

1. lomiti, uničevati ali kako drugače poškodovati in odnašati iz jame kapniške tvorbe;
2. obiskovati območje jam brez ustreznega strokovnega vodstva;
3. se v jamah gibati izven zato določenih poti;
4. brez ustreznega dovoljenja uporabljati minska in ostala pirotehnična sredstva;
5. nabirati in odnašati iz jame avtohtono floro in favno.

32.člen **(prepovedi na območju jam kot naravni vrednot)**

Površinski in podzemni kraški pojavi ter kraške jame (nadalje:jame) so skladno z določili 7.člena tega odloka naravne vrednote.

V jamah je prepovedano:

1. lomiti, uničevati ali kako drugače poškodovati in odnašati iz jame kapniške in druge geološke tvorbe, minerale in fosile;
2. nabirati in odnašati iz jame avtohtono floro in favno, razen v raziskovalne namene in po predhodnem dovoljenju pristojnega organa;
3. obiskovati območje jam brez ustreznega strokovnega ali za to pooblaščenega vodstva;
4. se v jamah gibati izven zato določenih poti;
5. brez ustreznega dovoljenja uporabljati minska in ostala pirotehnična sredstva;
6. odlagati v jame vsakršni odpadni material organskega in anorganskega izvora;
7. v jamah puščati karbidno apno in druge odpadke, ki so posledica obiskovanja jame v kakršnekoli namene;
8. urejati turistične poti ali drugače organizirati turistični obisk brez predhodnega soglasja uprave parka in pristojnega organa;
9. uporabljati svetila, ki presegajo 150 W moči;
10. zapirati, zasipati ali kako drugače onemogočati dostope do jam brez predhodnega soglasja pristojnega organa.

Jame, kot naravne dobrine, se zavaruje z aktom o zavarovanju, s katerim se določi režim varovanja posamezne jame.

Določila 3. in 9. točke tega člena ne veljajo v primeru, ko gre za evidentiranje, dokumentiranje in vpis v kataster s strani za to pooblaščen organizacije in za reševanje v primeru nesreče v jami.

Občinska uprava Občine Cerknica in uprava parka vodita kataster jam. Za vodenje katastra jam lahko pooblastita za to pristojno organizacijo.

33.člen (minerali in fosili)

Skladno z določili 7. člena tega odloka so minerali in fosili naravne vrednote.

Na območju parka je strogo prepovedano:

1. vsakršno lomljenje, uničevanje ali drugačno poseganje v strukturo mineralov in fosilov na območju parka;
2. odnašanje z območja parka in odtujevanje z naravnih ležišč mineralov in fosilov brez predhodnega soglasja pristojnega organa.

Vsak najditelj mora najdbo novih ležišč mineralov in fosilov prijaviti upravi parka. Ob najdbi mora najdišče ustrezno zaščititi ali fizično zavarovati.

Minerali in fosili se ohranjajo na mestu najdišča. V kolikor to ni možno uprava parka poveri varovanje mineralov in fosilov za to pristojni fizični ali pravni osebi, ki mora biti za tako varstvo strokovno usposobljena.

Uprava parka vodi za območje parka register nahajališče mineralov in fosilov.

VII. PRAVILA RAVNANJA

34.člen

(posegi v parku)

Vsak poseg, dejavnost ali ravnanje v parku je potrebno izvajati v obsegu in na način, ki najmanj ogroža naravno ravnovesje in stanje naravnih vrednot v parku.

35. člen (prijava posegov)

V parku je potrebno upravljavcu parka prijaviti urejanje, označevanje in opremljanje gozdnih in planinskih poti, učnih poti, pešpoti, kolesarskih poti, jahalnih poti, poti za tek na smučeh in drugih vrst poti za turizem in rekreacijo ter postavljanje druge infrastrukture za obiskovalce.

VIII. VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

36. člen

Kulturna dediščina so predvsem arheološka najdišča in predmeti, naselbinska območja, zlasti stara mestna in vaška jedra, oblikovana narava in kulturna krajina, stavbe, njihovi deli ali skupine stavb umetnostne, zgodovinske ali tehnične pričevalnosti, stavbe in drugi predmeti, ki so v zvezi s pomembnimi osebami in dogodki naše politične, gospodarske in kulturne zgodovine, arhivsko gradivo, knjižnično gradivo; predmeti ali skupine predmetov zgodovinskega, umetnostnozgodovinskega, arheološkega, umetnostnega, sociološkega, antropološkega, etnološkega ali naravoslovnega pomena, ki izpričujejo zgodovinska dogajanja na Slovenskem.

Temeljna vsebina in cilji varstva dediščine so:

- Vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti;
- Zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine, ne glede na njeno namembnost;
- Zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja in raziskovanja;
- Preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine;
- Skrb za uveljavljanje in razvoj sistema varstva dediščine.

Ohranjanje in varovanje dediščine je skrb vseh in vsakogar.

37. člen (opredelitev in vrste spomenikov)

Kadar ima dediščina elemente, s katerimi je dokazana kontinuiteta ali posamezna stopnja kulturnega in civilizacijskega razvoja ali, ki predstavljajo kakovostni dosežek ustvarjalnosti, lahko ta dediščina dobi status kulturnega spomenika (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

38. člen
(razglasitev spomenika)

Pobudo za razglasitev lahko poda organ, pristojen za varstvo dediščine ter vsaka fizična ali pravna oseba.

Spomenik dobi svoj pravni status z aktom o razglasitvi.

Akt o razglasitvi obsega identifikacijo spomenika, lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, varstveni režim spomenika in njegovega vplivnega območja, pri katerem se upoštevajo zlasti zgodovinske, funkcionalne in vizualne lastnosti ter pomen spomenika.

Akt o razglasitvi spomenika lokalnega pomena sprejme pristojni organ lokalne skupnosti in se objavi v uradnem glasilu te skupnosti.

39. člen
(akt o začasni razglasitvi za spomenik)

Kadar je dediščina, za katero se domneva, da ima lastnosti spomenika, ogrožena, izda lokalna skupnost akt o začasni razglasitvi za spomenik.

Akt o začasni razglasitvi velja najdlje 12 mesecev in se izjemoma lahko podaljša še za obdobje do enega leta.

**IX. PRAVICE IN DOLŽNOSTI FIZIČNIH IN PRAVNIH OSEB NA PODROČJU
VARSTVA DEDIŠČINE**

40. člen
(splošna prepoved škodljivega ravnanja z dediščino in spomenikom)

Nihče ne sme ravnati z dediščino ali spomenikom tako, da ogrozi njun kulturni pomen.

Prepovedana je raba spomenika, če bi taka raba ogrožala obstoj ali vplivala na neokrnjenost spomenika.

41. člen
(dolžnost ohranjanja in vzdrževanja spomenika)

Spomenik mora lastnik varovati, ga ohranjati na lastne stroške, omogočati njegovo raziskovanje in dostopnost v skladu z namembnostjo in režimom varstva ter ga uporabljati tako, da dosledno upošteva njegovo kulturno funkcijo.

42. člen
(pravica do odškodnine)

Lastnik spomenika je upravičen do odškodnine, če se mu zaradi varstvenega režima poslabšajo pogoji za gospodarsko izkoriščanje spomenika.

Odškodnina se lahko določi v enkratnem znesku ali v letnih zneskih.

43. člen **(vlaganje javnih sredstev)**

Če vzdrževanje ali posegi v spomenik zaradi njegovega varstva ali prenove zahtevajo izredne stroške, ki presegajo gospodarsko korist in običajne stroške vzdrževanja, lahko država ali lokalna skupnost prispevajo javna sredstva v ta namen.

O vlaganju se sklene pogodba, v kateri se določijo tudi pogoji, pod katerimi je tak spomenik javno dostopen in morebitne posebne varstvene zahteve.

44. člen **(najdba dediščine)**

Predmet z domnevo dediščine, ki ga kdor koli najde na površju zemlje, pod njim ali v vodi, je lastnina države.

Kdor odkrije dediščino, mora poskrbeti, da ostane ta nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot jo je odkril.

45. člen **(arheološko najdišče kot stavbno zemljišče)**

Kadar stavbno zemljišče sega na arheološko najdišče, so dovoljena dela na tem zemljišču šele po zavarovalni arheološki raziskavi tega zemljišča, ki jo zagotovi investitor v okviru infrastrukturnega opremljanja zemljišča.

46. člen **(arheološke raziskave)**

Za arheološko izkopavanje oziroma raziskovanje in za uporabo iskalnikov kovin ter opreme, ki utegne poškodovati arheološko najdišče, je potrebno dovoljenje ministra. Z dovoljenjem se določijo zlasti izvajalci, meje območja, pogoji in način raziskovanja, prepovedi in omejitve lastniku najdišča in drugim osebam za čas trajanja raziskovanja.

Minister s pravilnikom določi postopek izdaje dovoljenja iz prejšnjega odstavka.

47. člen **(predkupna pravica)**

Država in lokalna skupnost, na območju katere je spomenik, imata predkupno pravico na spomeniku.

Lokalna skupnost ima predkupno pravico na območju travišč, mokrišč, naravnih spomenikov, naravnih rezervatov ter strnjenih gozdov. Če je pri odkupu zemljišč izkazan interes obdelovanja kmetijskih zemljišč, lokalna skupnost nima predkupne pravice.

Lastnik spomenika mora o nameravani prodaji in o pogojih prodaje pisno obvestiti predkupnega upravičenca iz prejšnjega odstavka.

V primeru prodaje spomenika državnega pomena država v 60 dneh sporoči lastniku, ali sprejema prodajno ponudbo. Če te ne sprejme, se do te ponudbe v nadaljnjih 30 dneh opredeli lokalna skupnost iz prvega odstavka tega člena.

V primeru prodaje spomenika lokalnega pomena lokalna skupnost v 30 dneh sporoči lastniku, ali sprejema prodajno ponudbo.

X.UPRAVLJANJE PARKA

48. člen (javna služba)

Upravljanje s parkom je javna služba.

Za upravljanje parka Občina Cerknica ustanovi javni zavod (v nadaljnjem besedilu: zavod) s posebnim aktom, s katerim uredi tudi statusno pravna in organizacijska vprašanja v zvezi z delovanjem zavoda.

49. člen (javni zavod)

Zavod ima naslednje organe:

1. svet zavoda,
2. strokovni svet,
3. direktor.

Podrobnejša sestava organov, način imenovanja članov ter ostalo določa akt o ustanovitvi zavoda.

Zavod opravlja v okviru javne službe varstvene, strokovne, nadzorne in upravljske naloge na območju parka.

50. člen (načrt upravljanja)

Upravljanje zavarovanega območja se izvaja na podlagi načrta upravljanja.

Zavod mora vsako leto poročati Občinskemu svetu in županu občine Cerknica o izvajanju letnega načrta upravljanja parka.

XI. FINANCIRANJE

51. člen (finančni viri)

Finančni viri za doseganje namena tega odloka in izvajanje določb so:

1. občinski proračun,
2. prihodki od prodaje blaga in storitev upravljavca parka,
3. vstopnine,
4. donacije in dotacije,
5. drugi viri.

52. člen (razpolaganje s sredstvi)

Zavod lahko uporablja sredstva, pridobljena na podlagi prejšnjega odstavka, za naslednje namene:

- za dejavno varovanje naravnih vrednot ter območij, pomembnih za ohranjanje zavarovanih in ogroženih živalskih in rastlinskih vrst;
- okoljsko sanacijo;
- urejanje infrastrukture za obiskovalce;
- pospeševanje usklajenega razvoja parka;
- nakup zemljišč in druge naloge.

XII. NADZOR

53. člen (organi nadzora)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega odloka opravljajo inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave ter občinska inšpekcija in komunalno nadzorstvo.

Skladno z veljavnimi predpisi in zakoni lahko upravljalec parka sklene ustrezne pogodbe o nadzoru s posameznimi strokovnimi organizacijami za posamezno področje varovanja.

54. člen (pravni temelji nadzora)

Neposredni nadzor v parku zagotavlja zavod na podlagi Zakona o ohranjanju narave in predpisov Občine Cerknica o delovanju občinske inšpekcije in komunalnega nadzorstva.

XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

55. člen (kartografski del)

Kartografski del je sestavni del odloka.

56. člen (veljavnost)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 35208 - 1/2002
Cerknica, dne 23. julija 2002

OBČINA CERKNICA
OBČINSKI SVET
Valentin SCHEIN, župan